

Dosarul nr.2rci-61/23
2-20064979-01-2rci-09082023

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. V. Pădurari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. St. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă)

D E C I Z I E

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Mariana Ursachi
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco,

în cauza civilă, la cererea depusă de Întreprinderea Municipală Regia „Apă-Canal Bălți”, în proces de restructurare, împotriva lui Victor Valuța cu privire la validarea popririi,

împotriva încheierii din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a încetat procedura în apel,

c o n s t a t ă:

La 27 decembrie 2022, Întreprinderea Municipală Regia „Apă-Canal Bălți”, în proces de restructurare, a depus cerere de validare a popririi, solicitând validarea popririi față de terțul poprit Victor Valuța în sumă de 17 825, 03 lei, pentru serviciile prestate în perioada 31 decembrie 1999-31 iulie 2014.

Prin hotărârea din 14 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis cererea depusă de Întreprinderea Municipală Regia „Apă-Canal Bălți”, în proces de restructurare, și s-a validat poprirea față de terțul poprit Victor Valuța în sumă de 17 825, 03 lei. S-a încasat de la terțul poprit Victor Valuța în contul masei debitoare a Întreprinderii Municipale Regia „Apă-Canal Bălți” suma de 17 825, 03 lei, cu titlu de datorie, și suma de 147,05 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată. S-a încasat de la Victor Valuța în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 534,15 lei.

Invocând dezacordul cu hotărârea instanței de fond, la data de 06 aprilie 2023, terțul poprit Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco, a declarat apel împotriva hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu soluționarea problemei în fond prin emiterea unei decizii prin care să fie dispusă desființarea popririi.

Prin încheierea din 26 mai 2023 a Curții de Apel Bălți s-a scutit apelantul Victor Valuța de la plata taxei de stat la înaintarea cererii de apel. S-a acceptat spre examinare apelul înaintat și s-a intentat procedura de apel.

La data de 29 mai 2023, terțul poprit Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco, a înregistrat un apel suplimentar.

Prin încheierea din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 374 alin.(4) lit. a) din Codul de procedură civilă, s-a încetat procedura de apel, la apelul declarat de avocatul Victor Polivenco, în calitate de reprezentant al apelantului Victor Valuța, împotriva hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

La 01 august 2023, Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco, a indicat că încheierea instanței de apel este ilegală și adoptată fără a ține cont de probele administrate.

A menționat că, nu i-a fost comunicată copia cererii de validare a popririi până la 29 martie 2023, când a expirat termenul de contestare cu apel. Mai mult, instanța de judecată nu a dispus citarea la adresa de domiciliu a lui Valuța Victor.

Totodată, a învederat că despre existența litigiului, a aflat la 30 martie 2023 când a recepționat dispozitivul hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

A relevat că, dispozitivul hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, i-a fost comunicat la 30 martie 2023, ceea ce se confirmă prin plicul anexat la cererea de recurs, nr. ieșire 12171 (f.d.73).

A evidențiat recurentul că consideră că instanța de apel la pronunțarea încheierii de încetare a procedurii de apel, nu a ținut cont de toate circumstanțele de fapt invocate de terțul poprit Victor Valuța și eronat a constatat încălcarea termenului pentru declararea apelului fără a verifica modul și termenele de comunicare a hotărârii judecătorești.

Recurentul a mai susținut că, prin restituirea cererii de apel i-a fost încălcat dreptul de acces liber la justiție garantat de art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în recurentului la 20 iulie 2023 prin intermediul poștei terestre și reprezentantului său avocatul Victor Polivenco, prin intermediul poștei electronice, la data 20 iulie 2023 (f.d. 68-69).

Astfel, recursul declarat la 01 august 2023, este în termen.

La 09 august 2023, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului declarat de Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco, pentru cunoștință (f.d. 75).

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3

judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile instanței de insolvență pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, cu excepțiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum și apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanței de insolvență.

Potrivit art. 126 alin. (10) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârea de validare a popririi este supusă numai apelului de către terțul poprit.

În conformitate cu art. 374 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură civilă, după primirea cererii de apel, procedura de apel încetează din oficiu sau la cerere dacă instanța de apel constată că apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen sau instanța de apel a respins cererea de repunere în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 14 martie 2023, Judecătoria Bălți, sediul Central, a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a admis cererea depusă de Întreprinderea Municipală Regia „Apă-Canal Bălți”, în proces de restructurare, a validat poprirea față de terțul poprit Victor Valuța în sumă de 17 825, 03 lei și a încasat de la terțul poprit Victor Valuța în contul masei debitoare a Întreprinderii Municipale Regia „Apă-Canal Bălți” suma de 17 825, 03 lei, cu titlu de datorie, și suma de 147,05 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Nefiind de acord cu hotărârea din 14 martie 2023, Judecătoria Bălți, sediul Central, terțul poprit Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco, a depus cerere de apel.

Ca urmare, prin încheierea din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 374 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost încetată procedura de apel, la apelul declarat de avocatul Victor Polivenco, în calitate de reprezentant al apelantului Victor Valuța, împotriva hotărârii din 14 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de încetarea procedurii de apel, în temeiul art. art. 374 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură civilă, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Or, după cum rezultă din actele cauzei, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 14 martie 2023, iar cererea de apel a fost depusă de către, terțul poprit Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco, la 06 aprilie 2023, pe când termenul-limită de depunere a apelului a expirat la 29 martie 2023.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată că apelul a fost depus de către Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco, peste termenul legal de atac, însă apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din Cod de procedură civilă, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal. Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din Cod de procedură civilă, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul legal de 15 zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuia să depună diligență și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege. Or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelantul să înainteze personal această solicitare.

Subsecvent, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin

intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco, precum că hotărârea adoptată i-a făcut adusă la cunoștință la data de 30 martie 2023, ceea ce se confirmă prin plicul anexat la cererea de recurs, nr. ieșire 12171.

La fel, Colegiul reține că indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 15 zile prevăzut la art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Prin urmare, recurentul Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco, nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflare dânsului într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în interiorul termenului legal.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Completul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate. Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Victor Valuța, reprezentat de avocatul Victor Polivenco.

Se menține încheierea din 19 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea depusă de Întreprinderea Municipală Regia „Apă-Canal Bălți”, în proces de restructurare, împotriva lui Victor Valuța cu privire la validarea popririi.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Mariana Ursachi

Ion Malanciuc